

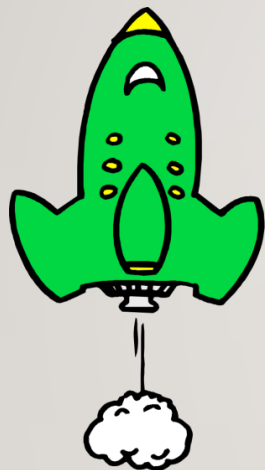
Postawy rodzicielskie. Nagrody, kary a konsekwencje...

KATARZYNA KOSZEWSKA
PSYCHOLOŻKA, PEDAGOŻKA

GDAŃSKIE FORUM RODZICÓW
29.10.2022

HARMONOGRAM SZKOLENIA

9.30

w trakcie , każdy
w swoim domu

12.00

NA POCZĄTEK....

Punktualność – zaczynamy, wykład krok po kroku... 5-minutowa przerwa w trakcie

Otwartość – zachęcam, piszemy pytania na czacie, odpowiem na nie po wykładzie, zachęcam też do zadawania pytań osobiście

Jakość - potrzebny będzie notes i długopisy, wyłączmy głośniki

PROGRAM

Dzieciństwo jako fundament rozwoju człowieka: obciążenia, zasoby, źródła wsparcia, kluczowe kompetencje, rola dorosłego.

Postawy wychowawcze

Style wychowania

Wpływ wychowawczy nagród

Wpływ wychowawczy kar

Konsekwencje w procesie wychowania

Patrzę na naszego syna i zastanawiam się:
Gdzie popełniliśmy błąd wychowawczy?

SKLEP SPOŻ-MONOP.

/bieszczadnicy

BILET WEJŚCIA

- Co już wiem o wychowaniu.....
- Moje pytanie/wątpliwość/oczekiwanie

ZNANE PRZYSŁOWIA I POWIEDZENIA

- Ile w tym prawdy?

**Pamiętaj synku, że masz być zawsze
grzeczny, miły i musisz się zawsze
słuchać mamusi**

Żebyś wyrósł na silnego, pewnego siebie
i asertywnego mężczyznę

MIT #1: DZIECI, OD KTÓRYCH RODZICE OCZEKUJĄ POSŁUSZENSTWA, WYKONUJĄ WSZYSTKIE POLECENIA.

NIE.

Kary i nagrody
nie pozwalają
na skuteczną kontrolę
zachowania drugiego człowieka
w dłuższej perspektywie

MIT #2: KARY UCZĄ DZIECI ODRÓŻNIĄC TO, CO JEST DOBRE, A CO ZŁE.

NIE.

Kary uczą dzieci unikać kary.
Nie wpływają na rozwinięcie
empatii i uwzględniania
perspektywy drugiego
człowieka.

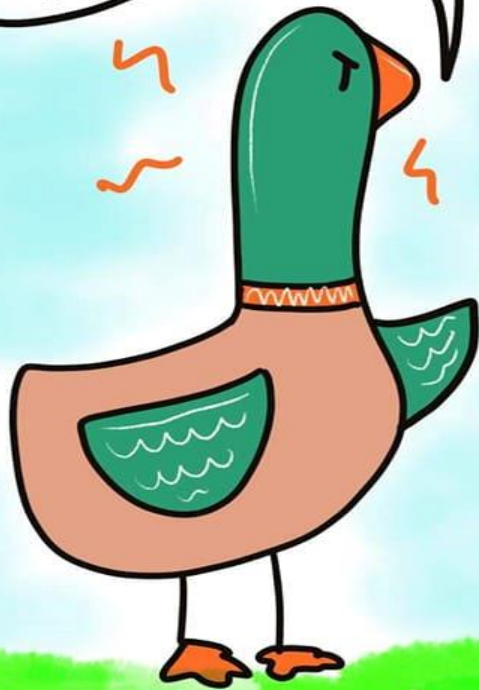
**MIT #3:
DZIECKO MUSI
DOSWIADCZYĆ KAR
W BLISKICH RELACJACH,
BY PORADZIĆ SOBIE
W ŚWIECIE,
W KTORYM SĄ KARY.**

NIE.

By dobrze radzić sobie w świecie, dzieci potrzebują doświadczyć w bliskich relacjach poczucia bezpieczeństwa i akceptacji.

MÓJ SYN BYŁ
NIEGRZECZNY
W SZKOLE.
DAM MU KARĘ!

GUŚKA
SPOKOJNIE..
PAMIĘTAJ!
ŻE JESZCZE NIKT
CZYMŚ ZŁYM,
NIKOGO NA
DOBRE NIE
ZMIENIŁ.

→ ROZMOWY MAMY KURKI - RYS. UŁA LIZAK ←

JEŚLI NIE KARY, TO CO?

Zamiast kar możesz:

- 1 Sprawdzić, o co Ci chodzi i o co starasz się zatroszczyć.
- 2 Sprawdzić, o co chodzi dziecku, czyli zajrzeć pod powierzchnię jego zachowania.
- 3 Zaufać, że ono stara się (najlepiej, jak potrafi) zadbać o siebie.
- 4 Dostarczyć mu adekwatnego wsparcia.

ZDARZENIA ŻYCIOWE A WYCHOWANIE

Zmiany w procesie rozwoju są rezultatem różnych zdarzeń życiowych:

- Punktualnych (biologicznych/społecznych)
- Niepunktualnych
- Traumatycznych

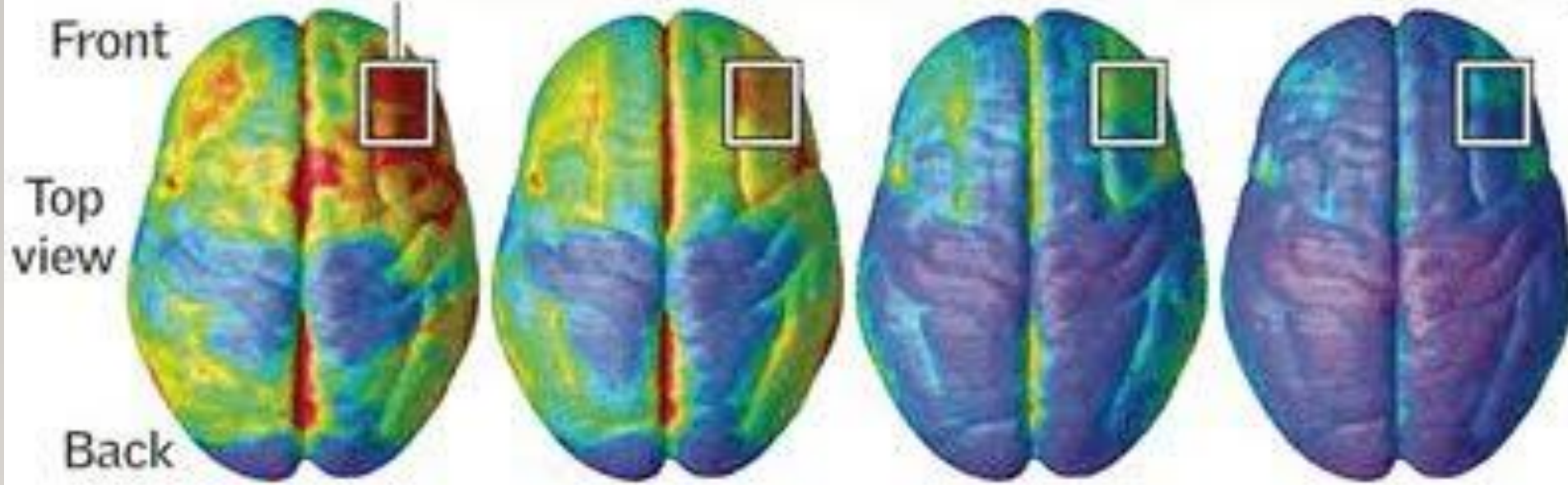
ZMIANY SĄ ZE SOBĄ POWIĄZANE...

Zmiany rozwojowe dotyczące zmieniającej się jednostki są ze sobą powiązane i dotyczą:

- Natury biologicznej człowieka
- Natury społecznej
- Natury psychicznej

5-year-old brain Preteen brain Teen brain 20-year-old brain

Dorsal lateral prefrontal cortex ("executive functions")

Red/yellow: Parts of brain less fully mature

Blue/purple: Parts of brain more fully matured

*Sources: National Institute of Mental Health;
Paul Thompson, Ph.D., UCLA Laboratory of
Neuro Imaging*

Thomas McKay | The Denver Post

PROCES ROZWOJU MÓZGU A DOJRZAŁOŚĆ

- Grafika pokazuje proces rozwoju mózgu (od 5-latka po lewej do 20-latka po prawej stronie). Im więcej czerwonego koloru na obrazku, tym mocniejsza jest niedojrzałość poszczególnych partii.
- Zaznaczona prostokątem kora przedczołowa to jeden z obszarów, którego rozwój przebiega wyjątkowo długo, osiągając pełną dojrzałość dopiero po 20 roku życia.

ZA CO JEST ODPOWIEDZIALNA? JAKIE MOŻLIWOŚCI NAM STWARZA?

- Jest to między innymi:
- przewidywanie konsekwencji,
- wyciąganie wniosków z poprzednich działań,
- podejmowanie decyzji,
- planowanie i poszukiwanie rozwiązań,
- elastyczność i otwartość na zmiany,
- kontrolowanie emocji i impulsów,
- szeroko pojęta samoregulacja.
-

CO TO DLA NAS OZNACZA?

- Nasze dzieci nie są w stanie “przeskoczyć” procesów rozwojowych, których doświadczają. Oczywiście mamy prawo czuć z tego powodu trud. Mamy prawo tęsknić za łatwością. Warto jednak przy tym pamiętać, że nasze dorosłe oczekiwania bywają dla nich po prostu fizycznie nierealne do spełnienia.
- *źródło grafiki: National Institute of Mental Health, Paul Thompson, Ph.D., UCLA Laboratory of Neuro Imaging.

Daj

dziecku

czas

Czas na zabawę, czas na popełnianie błędów,
czas na przeżywanie emocji, czas na doświadczanie,
czas na nudę, czas na marzenia,
czas na znalezienie własnego rytmu, czas na bycie sobą.

ROZWÓJ A WYCHOWANIE

Rozwój odbywa się na zasadzie dynamicznej interakcji jednostka otoczenie.

- W każdym kolejnym okresie zmienia się sposób uczestniczenia w świecie.
- Zmiana tworzy nową „sytuację psychiczną” wymagającą opanowania nowych kompetencji.
- Nowe kompetencje wywołują nowe interakcje z otoczeniem.

TEORIA PSYCHOSPOŁECZNEGO ROZWOJU

ERICA ERIKSONA

- koncepcja całościowego rozwoju, dotyczy całego życia i opisuje 8 przełomowych okresów – od wczesnego dzieciństwa – po starość;
- skutki rozwiązania jednego kryzysu przyczyniają się do rozwiązania kolejnego kryzysu (bądź utrudniają go);

-
- w każdym z kryzysów – człowiek staje wobec wyzwania rozwojowego, które wymaga opanowania nowych umiejętności i rozwiązania określonego problemu;
 - kolejne wyzwania rozwojowe mogą sprzyjać nadrobieniu braków z przeszłości;

DO JAKIEGO MOMENTU WYCHOWUJEMY?

- Po przejściu każdego okresu kryzysowego – człowiek rozwija pewną **cnotę** (termin z psychologii pozytywnej), czyli taką właściwość psychiczną, która będzie go charakteryzować w dalszym życiu i warunkować skuteczną realizację zadań w danym czasie rozwojowym, cnota decyduje również o zdrowiu psychicznym lub zaburzeniach (jeśli nie zostanie prawidłowo ukształtowana);

PIERWSZY KRYZYS: PODSTAWOWA UFNOŚĆ – NIEUFNOŚĆ DO I R. Ż.

- **cnota: nadzieja**
- Pozytywne rozwiązanie: zaufanie do siebie i ludzi,
- Negatywne rozwiązanie: wyobcowanie, poczucie oddzielenia od ludzi (plus zniekształcona forma zaufania: kult idoli);

PIERWSZY KRYZYS

- Rodzaj więzi wpływa nie tylko na późniejszą zdolność dziecka do wchodzenia w relacje z innymi ludźmi, ale staje się także podstawą kształtowania się jego osobowości.
- Na podstawie relacji z matką dziecko/figurą przywiązania kształtuje też obraz siebie. To w tej interakcji widzi to, co odczytuje „o sobie” w sygnałach płynących od osoby dorosłej.
- Obraz siebie
- Obraz innych

DRUGI KRYZYS: AUTONOMIA – WSTYD I ZWĄTPIENIE; DO 3 R.Ż.:

- **cnota: wola;**
- Opracowanie samokontroli, zdolność do swobodnego wyboru i nieskrępowanej ekspresji,
- Brak rozwiązania: trwała niepewność, poczucie wstydu, skłonność do osądzania ludzi i do uprzedzeń;

TRZECI KRYZYS: INICJATYWA – POCZUCIE WINY; DO 6 R.Ż.

- **Cnota: zdecydowanie;**
- Umiejętność stawiania sobie celów i zaangażowanie w ich realizację, podstawa do adaptacji w życiu;
- Negatywne rozwiązanie: paralizujące poczucie winy, bezrefleksyjne wcielanie się w rolę;

CZWARTY KRYZYS: PRACOWITOŚĆ – POCZUCIE NIŻSZOŚCI; DO 10 R.Ż.

- **Cnota: kompetencja;**
- Zdolność do używania swojej inteligencji i umiejętności do realizacji różnych zadań
- i podejmowania aktywności celowej;
- Negatywne rozwiązanie: lęk przed aktywnością i poczucie niższości, usztywnienie działań – nadmierne przywiązanie do formy;

PIĄTY KRYZYS: TOŻSAMOŚĆ – NIEPEWNOŚĆ ROLI; DO 15 R. Ż.

- **Cnota: wierność;**
- Identyfikacja z wybranym systemem wartości, określeniem orientacji i ideałów życiowych, opracowaniem klarownej koncepcji siebie, aktywność w środowisku społecznym; Dzięki wierności wartościom i własnym dążeniom dochodzi do ugruntowania poczucia własnej wartości;
- Negatywne rozwiązanie: ślepe, bezwolne przywiązanie do idei, traktowanej jako jedynie słuszna, niespójne działania, pomieszanie lub rozproszenie tożsamości;

ROZWÓJ OCEN MORALNYCH U DZIECKA WG. JEAN'A PIAGET'A

- Rozwój moralny **dziecka** przebiega w dwóch stadiach wyróżnionych już w latach 60 przez Jean'a Piageta. W swojej teorii dotyczącej rozwoju moralnego dziecka opisuje on poszczególne stadia i zagadnienia z tym związane, takim jak odpowiedzialność i kłamstwo. Jednocześnie autor podkreśla, że rozwój moralny dziecka jest ściśle związany z jego rozwojem poznawczym, innymi słowy intelektualnym.

KŁAMSTWO..... I INNE POJĘCIA ABSTRAKCYJNE

Jeśli intelektualnie dziecko będzie się prawidłowo rozwijać, umożliwi mu to zrozumienie początkowej abstrakcyjności takich pojęć jak: kłamstwo czy sprawiedliwość.

KŁAMSTWO – BRZYDKIE SŁOWO, COŚ NIEPRAWDZIWEGO

- Najczęstszą definicją, podawaną przez dzieci w wieku do 6-7 lat to: kłamstwo to brzydkie słowo. W tym przypadku dziecko potrafi rozpoznać kłamstwo i wskazać kiedy i gdzie ono nastąpiło, **traktuje je natomiast na równi z przekleństwami i wulgarnymi słowami, których dorośli zabronił mu wypowiadać.**
- Kolejną definicją, która pojawia się u dzieci w wieku 6-10 lat to: kłamstwo, to coś co jest nieprawdziwe. W tym stadium dzieci nie odróżniają kłamstwa od pomyłek. **Wszystko co niezgodne z prawdą, nawet jeśli wystąpi przez pomyłkę jest dla nich kłamstwem.**

KŁAMSTWO – CZYN INTENCJONALNY

- Trzecią definicją kłamstwa, która pojawia się u dzieci powyżej **10-11 roku życia** to:
- kłamstwo to każde stwierdzenie **intencjonalnie fałszywe**.
- Dzieci mają wtedy na myśli akt zamierzony wprowadzania kogoś w błąd.

REALIZM MORALNY

- W pierwszym stadium, występującym między **5 a 7 rokiem życia**, nazywanym realizmem moralnym, dziecko sztywno przyjmuje zasady narzucone przez rodziców. Rodzice i dorośli są dla niego **niepodważalnym autorytetem** i nakazy przez nich narzucane są niezmiennie. Kierują się przekonaniem, że wszyscy ludzie dookoła kierują się tymi samymi poglądami na to, co jest dobre a co złe. Nie potrafią zrozumieć, że ktoś może myśleć inaczej, lub że w zależności od sytuacji: zły uczynek, może być dobrym. Dzieci, znajdujące się z tym stadium cechuje tzw.: **odpowiedzialność obiektywna**. Czyli przekonanie, że o wartości czynu decydują jego materialne i obiektywne konsekwencje a nie intencja sprawcy. **Gorszym wtedy jest czyn zbicia 15 filiżanek, chcąc pomóc mamie dla gości, niż zbicie jednej - bawiąc się w kuchni w berka.**

RELATYWIZM MORALNY

- Drugim stadium wyróżnianym przez Piaget'a jest stadium relatywizmu moralnego, dzieci osiągają je pomiędzy **7 a 11 rokiem życia**. Charakterystyczne dla tego stadium jest traktowanie ogólnych reguł i zasad jako stworzonych przez społeczeństwo, aby sobie nawzajem pomagać. Stosowanie się do tych reguł traktowane jest jako współpraca z innymi, a nie jako bierne podporządkowywanie. **Przy wystawianiu ocen moralnych dzieci potrafią wziąć pod uwagę zarówno konsekwencje czynu jak i intencję sprawcy**. Dzieje się tak, ponieważ dzieci na tym etapie rozwoju intelektualnego są już zdolne dostrzegać więcej rozwiązań danego problemu, i podczas analizy brać pod uwagę wiele czynników.

CO JEST ZATEM WAŻNE?

- Ważne jest, aby w kierowaniu rozwojem moralnym naszego dziecka i w pomaganiu mu wykształcać **jego własny system wartości**, pamiętać jednocześnie, że w zależności od rozwoju intelektualnego, dziecko, **nie od razu będzie w stanie zrozumieć** wszystkie pojęcia i wartości, jakie chcemy mu wpoić. Wystarczy zatem cierpliwie poczekać, aż osiągnie kolejny etap rozwoju, aby móc wprowadzać kolejne zasady i stawiać mu kolejne cele do osiągnięcia.

Z OKRESU DZIECIŃSTWA I WCZESNEJ MŁODOŚCI – PRAWIDŁOWO UKSZTAŁTOWANY CZŁOWIEK WYCHODZI Z :

1. roztropnym zaufaniem do siebie i innych
2. rozwiniętą samokontrolą
3. rozwiniętą zdolnością stawiania sobie celów i realizacji dążeń
4. umiejętnościami rozwijania i właściwego wykorzystania posiadanych zdolności
5. z wyraźnym poczuciem tożsamości, opartym na wyborze wartości

DWA WYMIARY POSTAW WYCHOWAWCZYCH wg Schaefera (1959)

FIZYCZNA I DUCHOWA SWOBODA –
poczucie wolności

pobłażliwość

ograniczenie

EMOCJONALNE ZACHOWANIA RODZICÓW-
poczucie więzi

postawa ciepła

postawa zimna

CZTERY TYPY POSTAW

OGRANICZENIE		
FIZYCZNA DUCHOWA SWOBODA (poczucie wolności)	postawa ciepła ograniczająca	postawa zimna ograniczająca
POBŁAŻLIWOŚĆ	postawa ciepła pobłażliwa	postawa zimna pobłażliwa
	POSTAWA CIEPŁA	POSTAWA ZIMNA

EMOCJONALNE ZACHOWANIA
RODZICÓW
(poczucie więzi)

POSTAWA CIEPŁA POBŁAŻLIWA

– dużo wzmocnień, dużo poczucia wolności.

Dziecko, które wychowuje się pod działaniem takiej postawy ma pozytywne nastawienie do świata: jest aktywne, ambitne, przyjacielskie, twórcze. Zwraca się do rodziców ze swoimi problemami, potrzebami intelektualnymi i uczuciowymi. Jest aktywnym współtwórcą skierowanych w jego stronę działań. Istnieją zakazy, a także interwencje, jeżeli dziecko naruszy te zakazy. Są one dostosowane do potrzeb dziecka. Ocena zachowania dziecka odbywa się w otwartej i szczerzej rozmowie, zawiera dokładną analizę okoliczności.

Agresja (odczuwanie i wyrażanie uczucia złości) nie jest wywołana poczuciem bezkarności i bezpieczeństwa. Jest dozwolona, szczególnie w domu, bowiem jest naturalną konsekwencją hamowania samokreacji. Przy zachowaniu odpowiednich warunków może przekształcić się w tzw. zdrową odwagę, pożyteczną zarówno dla jednostki, jak i dla środowiska „agresję prospołeczną”.

Postawa ciepła, pobłażliwa zapewnia najintensywniejszą tendencję do identyfikacji z modelami dorosłych.

POSTAWA ZIMNA POBŁAŻLIWA

– mało wzmocnień, dużo poczucia wolności

Agresja w przypadku tej postawy wypływa z konfliktów wewnętrznych i jest aspołeczna.

Rodzice nie zajmują się dzieckiem, odczuwają otwartą niechęć w stosunku do dziecka, w przypadku chęci zbliżenia się, odtrącają go. Od czasu do czasu stosują ciężkie kadry fizyczne (szczególnie wtedy, gdy chcą usprawiedliwić przed innymi tzw. bicie w celu stworzenia sobie alibi).

Dziecko reaguje na niechęć, niechęcią i agresją, która nie jest hamowana przez pobłażliwą postawę rodziców.

U agresywnych, dorastających dzieci występuje w dużym stopniu lęk zależności, wynikający z zimnego, odpychającego zachowania rodziców. Dzieci mają zły kontakt uczuciowy z rodzicami, nigdy nie zwracają się do nich o radę, nigdy nie omawiają z nimi swoich problemów. Rodzice są całkowicie nieprzydatni jako modele do naśladowania.

Powstające w wyniku postawy zimnej, pobłażliwej lęk przynależności i otwarte zachowanie agresywne, często prowadzą dziecko wprost do grupy przestępczej.

POSTAWA ZIMNA OGRANICZAJĄCA

– mało wzmocnień, dużo ograniczeń

Rodzice okazują dziecku niechęć, karzą je fizycznie, minimalizują kontakty itp. Dziecko reaguje tendencją do agresywności, ale nie ma żadnej możliwości otwartej manifestacji, tym bardziej, że ograniczający aspekt tej postawy sprowadza się zazwyczaj do tego, że zimny i niechętny stosunek rodziców jest ukrywany np. poprzez podkreślanie faktu, jak bardzo kochają swoje dziecko, gotując dla niego, karmiąc je, pracując dla niego i poświęcając mu najpiękniejsze lata swojego życia.

Sprzeczność ta jest dla dziecka niezrozumiała. Jego poczucie winy z powodu „niewdzięczności” powiększa się coraz bardziej i zwraca ono agresję przeciwko sobie. Powstają wewnętrzne zaburzenia, poważne konflikty neurotyczne.

Lęk i niedocenianie samego siebie nie są kompensowane przez miłość rodzicielską. Obok lęklivosti, postawy ustępliwości i obawy przed wszelkiego typu zadaniami, mogą pojawić się tak poważne objawy, jak całkowity brak ufności w stosunku do osób dorosłych, próby samobójstwa i skłonności do wypadków – agresja przeciwko własnemu „ja”.

POSTAWA CIEPŁA OGRANICZAJĄCA

– dużo wzmocnień, dużo ograniczeń

Ujawniają ją przede wszystkim rodzice kochający za silnie, za bardzo opiekujący się swoimi dziećmi.

W zależności od stopnia konsekwencji ograniczającej postawy rodzicielskiej osobowość dziecka może rozwinąć się w różnych kierunkach.

Gdy otwarta agresja jest surowo wzbroniona, dziecko ukrywa uczucie antypatii w stosunku do rodziców i rozwija je w formę lękową.

Czasami, gdy rodzice to akceptują (sprawiają wrażenie zadowolonych) dziecko kieruje agresję na zewnątrz (w stosunku do rówieśników w szkole).

W przypadku ścisłych ograniczeń, z powodu lęku przed poczuciem winy, u dziecka rozwijają się symptomy lęklivosti. W szkole jest grzeczne, ale mniej twórcze, jego zachowanie i sposób myślenia są silnie konformistyczne.

Ciepło, którym rodzice otaczają dziecko na ogół zapobiega temu, aby ściśle i silnie obciążające dziecko ograniczenia sprawiały mu jakiś poważniejszy problem.

ROZWÓJ OSOBOWOŚCI DZIECKA

**POSTAWA CIEPŁA
POBŁAŻLIWA**

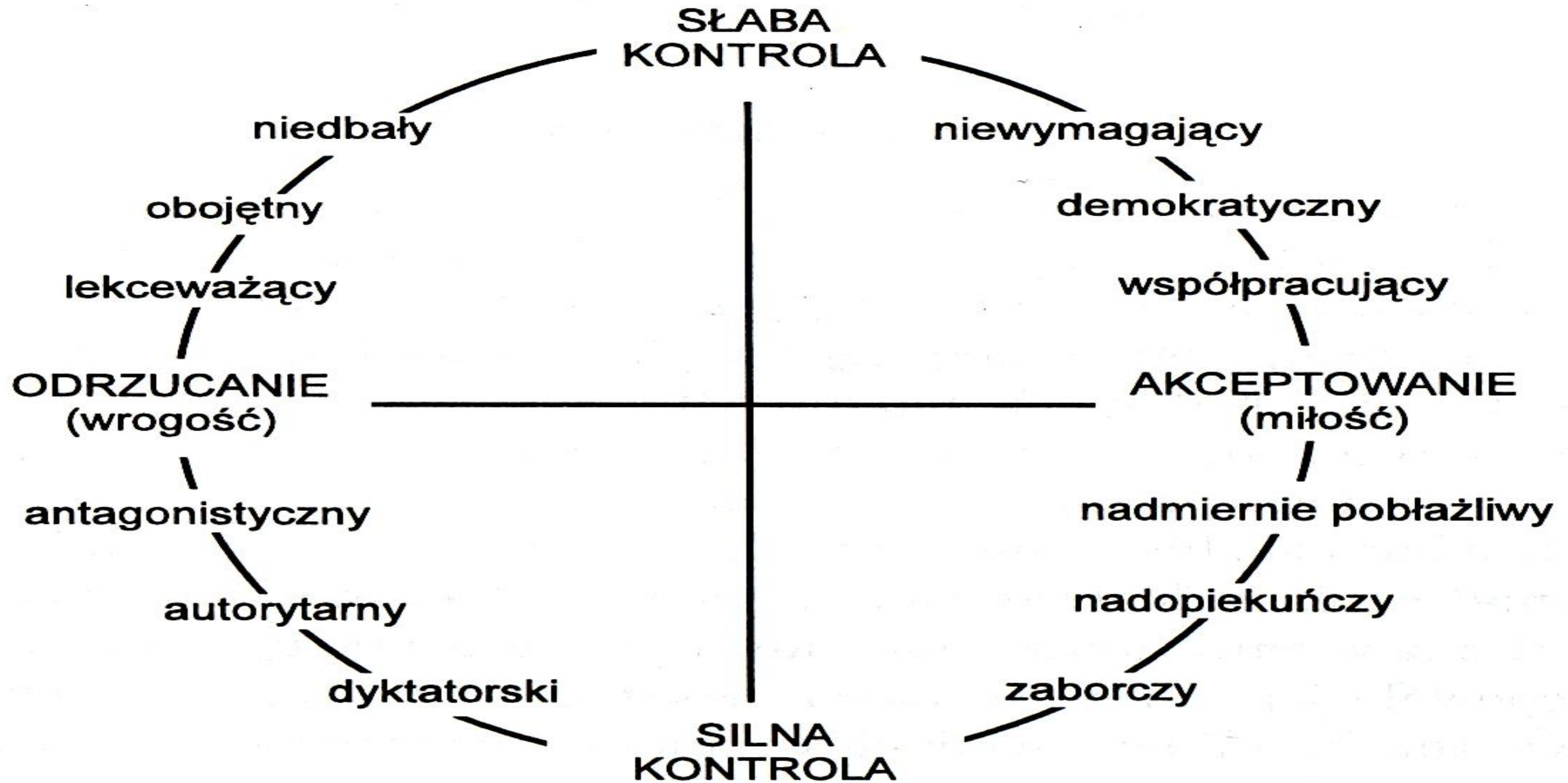
**POSTAWA ZIMNA
POBŁAŻLIWA**

**kierunek:
AGRESJA**

**POSTAWA CIEPŁA OGRANICZAJĄCA
POSTAWA ZIMNA
OGRANICZAJĄCA**

**kierunek:
LĘK**

KOŁO SCHAEFERA

REFLEKSJA DLA RODZICÓW.....

- W którym miejscu odnajduję siebie, moje relacje z dzieckiem...?
- Z jakiego powodu tak sędzę....?

WSPARCIE

2022/10/29

CHĘTNIEJ PRZYJMOWANE, JEŻELI JEST SILNA WIĘŹ
EMOCJONALNA.

- Przyzwolenie na popełnianie błędów
- Uczenie czerpania korzyści z błędów
- Oswajanie z porażkami i sukcesami
- Niewyręczanie
- **Podkreślanie mocnych stron**
- Stwarzanie okazji do rozwijania pasji
- **Modelowanie pozytywnego nastawienia do siebie**
- Unikanie etykietowania
- Otwartość na informacje zwrotne od dziecka

I KROK

- DEPOZYT
EMOCJONALNY

II KROK

- **JESTEM ŚWIADOMY/A, CO SIĘ DZIEJE
W KONTAKCIE**

III KROK

Co robić, gdy są silne emocje?

METODA OOPP -P

- Odejdź
- Oddychaj – może też być inna forma np. przysiady
- Pomyśl
- Porozmawiaj
- Przepróś – tylko wtedy, jeżeli jest to potrzebne

Bez smutku nie ma Prawdziwej radości
Zabawy i ćwiczenia pomagające zrozumieć i ośwoić emocje

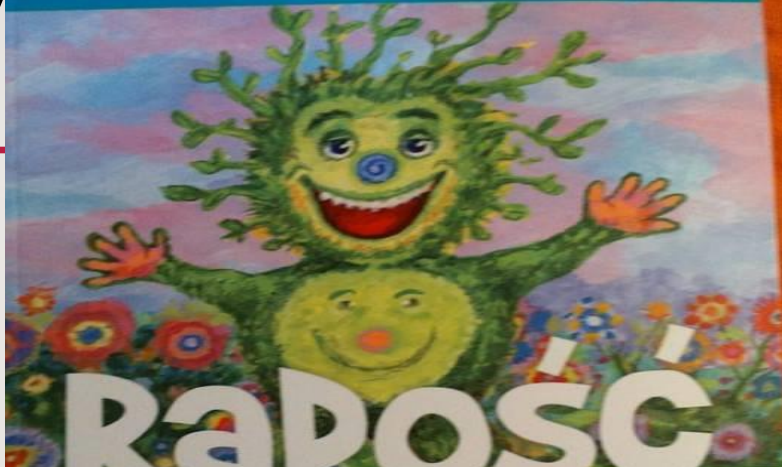

Smutek i zaklęte miasto

Wojciech Kotyszko
Jovanka Tomaszewska

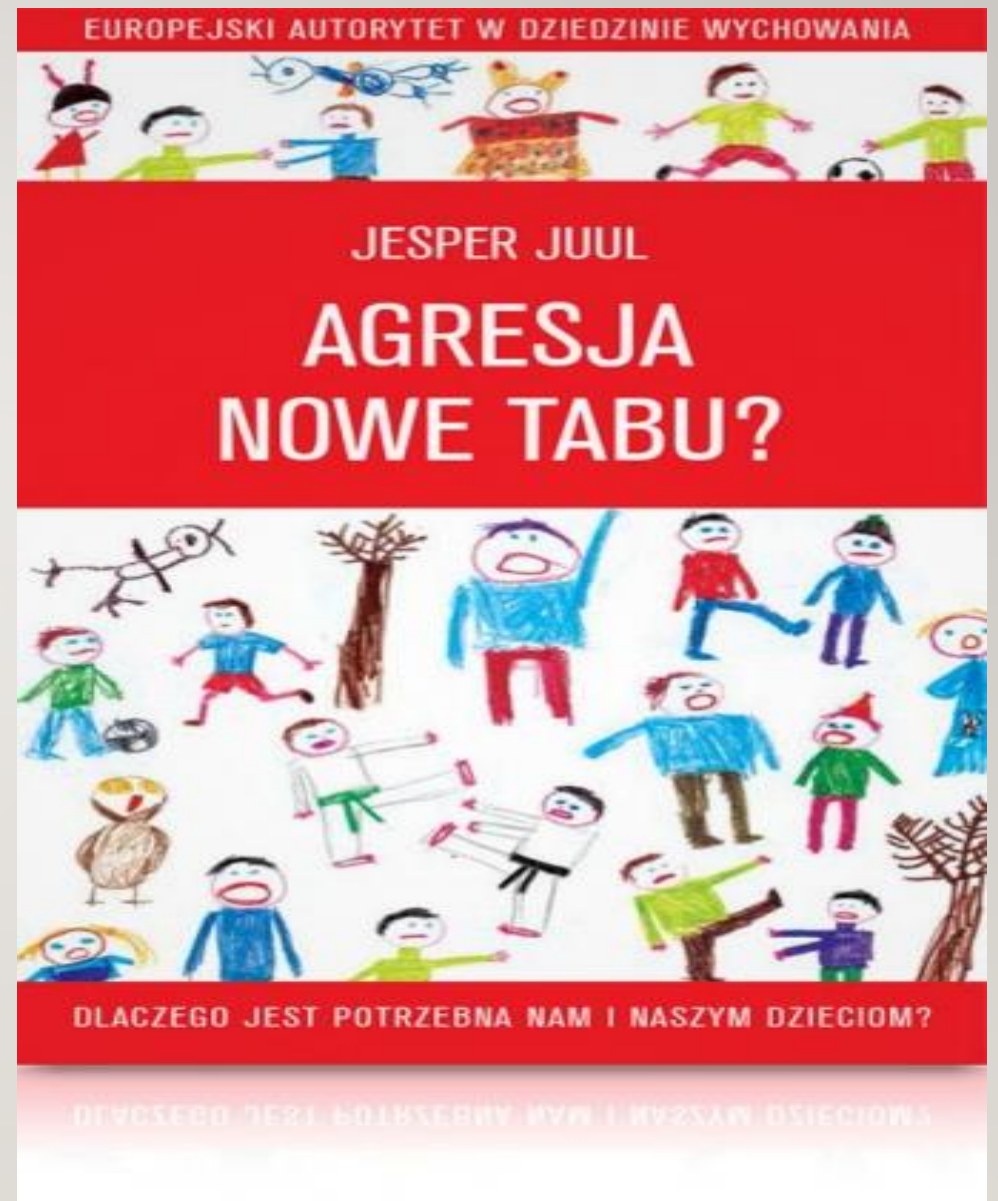
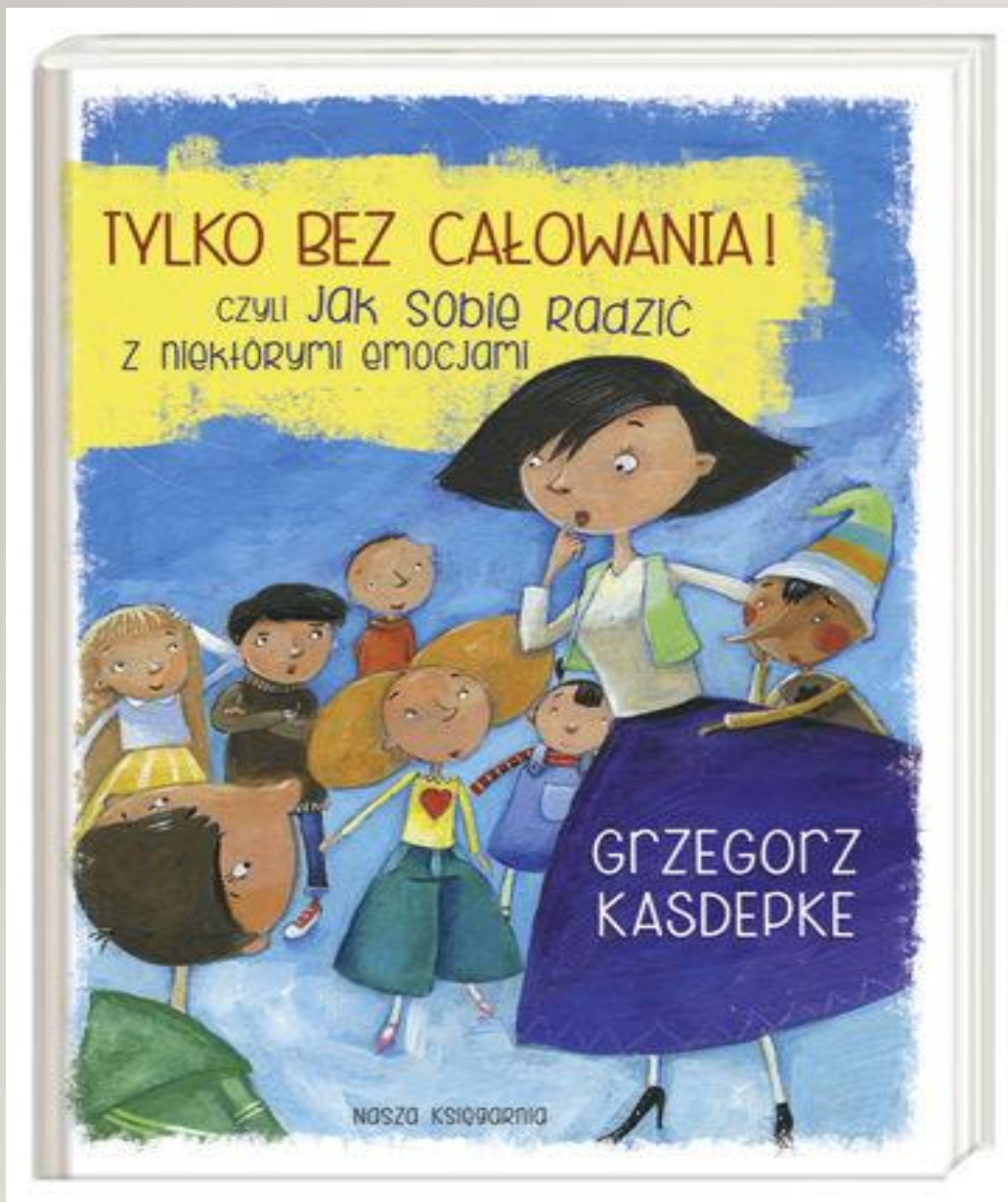
Pozwól Prowadzić się radości
Zabawy i ćwiczenia pomagające zrozumieć i ośwoić emocje

Radość i wyspa Hopsiup

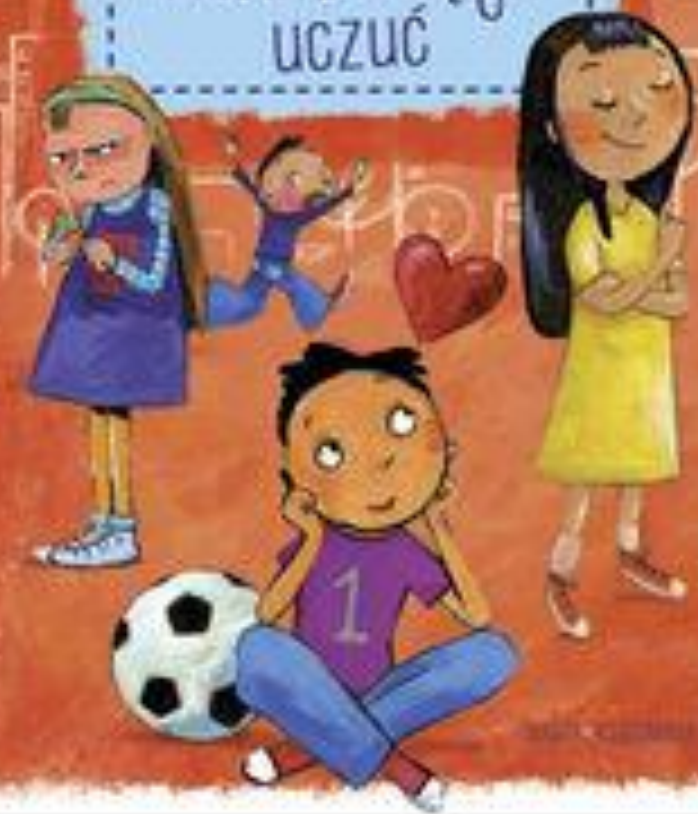

Wojciech Kotyszko
Jovanka Tomaszewska

GRZEGORZ KASDEPKE

Wielka księga
uczuć

GRZEGORZ
KASDEPKE

KOCHA, LUBI, SZANUJE...
CZYLI JESZCZE
O UCZUCIACH

HOZETA KEDZIOBNA

IV KROK

- Nagradzaj!

NAGRODY

Nagroda działa motywująco, zachęca do wykonania trudnej aktywności. Jest osłodą za trud i wysiłek.

Dziecko nie ma umiejętności wzbudzania w sobie wewnętrznej motywacji do zrobienia czegoś, co jest trudne, nudne, monotonne. Zadania, które mają taką właśnie charakterystykę, wymagają od dziecka wysiłku i w związku z tym potrzebne jest wzbudzenie u dziecka motywacji wewnętrznej. Dotyczy to najczęściej obowiązków domowych i szkolnych. Te można nagradzać w celu wzbudzenia większej motywacji.

Motywację wewnętrzną wzbudzają działania, które dziecko lubi robić, czuje się w tym zakresie kompetentne i doceniane.

ZASADY STOSOWANIA NAGRÓD:

- Nagroda powinna być:
- **NATYCHMIASTOWA** – tzn. że dziecko może ją dostać natychmiast jak wykona ustalone wcześniej zadanie.
- **NIEPODWAŻALNA** – umowa dotycząca nagrody i jej wypłaty obowiązuje obie strony.
- **NIEPODZIELNA** – tzn. że bez zgody dziecka nie można jej dzielić między innych. Nie dzielimy zdobytej przez Krzysia czekolady między niego a jego siostrę. Czas z mamą jest tylko Krzysia, nie zapraszamy do zabawy siostry.
- **NAMACALNA** – nagroda jest jasno sprecyzowana, konkretna.
- **NATURALNA** – czyli proporcjonalna do wysiłku dziecka – nie jest przekupstwem. Za pozmywanie naczyń nie dostaje się roweru.
- **NA MIARĘ** – w sam raz dla konkretnego dziecka, czyli wybrana ze sfer ważnych dla dziecka i interesująca je.
- **ATRAKCYJNA** – oczekiwana przez dziecko, nagroda ma być upragniona przez dziecko. O rzecz, która jest łatwo dostępna, powszednia, nie warto się starać. Aby nagrody były czymś o co warto zabiegać, należy je często zmieniać.

CECHY NAGRODY

Wiadomo:

- - **jak można ją zdobyć?**
- - **jaka jest?**
- - **za co?**
- - **kiedy wypłacana?**
- - **ile czasu trwa?**
- - **kiedy się kończy?**

CO MOŻE BYĆ NAGRODA, CZYLI RODZAJE NAGRÓD

- **Materialne** (drobiazgi, naklejka, wycięty rysunek z gazety, pocztówka, długopis, koralik).
- **Czas spędzony z ważnym dorosłym** (20 min extra zabawy z mamą, wspólne pieczenie ciasta, słuchanie z tatą hip-hopu, dorosły ogląda jak dziecko nurkuje w wannie, wyjście do parku, kina).
- **Uzyskanie przywileju:**
 - ✓ **dostatnie możliwości wyboru** (co wszyscy będą robić w niedzielne popołudnie, jaki owoc zjemy po obiedzie, jaki film oglądamy).
 - ✓ **dodatkowy czas** (późniejsze pójście spać, późniejszy powrót z imprezy, dłuższy czas oglądania telewizji).
 - ✓ **wejście w posiadanie limitowanej rzeczy** (korzystanie z ulubionego długopisu taty, z broszki mamy, fotela dziadka, z odświętnego ubrania).
 - ✓ **zwolnienie z obowiązku** (tata wychodzi z psem, nauczyciel pisze notatkę).
- **Uzyskanie przywileju luksusowego** (wybór marki ubrań, które rodzice kupują dla dziecka, możliwość pójścia do teatru, siedzenia przy jednym stole z nauczycielami na studniówce).
- **Pozwolenie na robienie czegoś, co można zaakceptować raz na jakiś czas** (jedzenie w łóżku, chodzenie w piżamie do południa).
- **POCHWAŁA**

V KROK

• Chwal!

JAK ZWYKLE CHWALIMY?

- Za co chwalimy?
 - W jaki sposób chwalimy nasze dzieci?
 - Jak często znajdujemy powody do pochwały?
 - Czego chwalenie wymaga od nas?
-

ZNACZENIE POCHWAŁ

- Motywują dzieci do wykonywania obowiązków
- Dzięki temu dzieci nauczą się, jakie zachowania są postrzegane jako dobre i pożądane oraz z czasem będą je powtarzać
- Pozwalają utrwałać sporadyczne, pozytywne zachowania dzieci
- Pochwały pomagają budować pozytywne i realistyczne wyobrażenie o sobie

TECHNIKI SKUTECZNEGO CHWALENIA

POCHWAŁA = OPISZEGO, CO WIDZĘ + NAZWA CECHY +
POZYTYWNA EMOCJA

- Dostrzeganie pozytywów w zachowaniu dzieci
- „Chwal poprawę, nie ideał”

VI KROK

- Unikaj karania,
- wycofuj nagrodę.

CZY KARAĆ, ABY WYCHOWAĆ?

- Pytanie:
- Kogo chcemy wychować?
- Jakie ma być nasze dziecko?
- Z jakiego powodu chcę, aby tak się zachowywało?
- Komu to służy? Mnie czy dziecku?
- Pytanie:
- Jak to robić?
- Pozytywna dyscyplina

CO TO ZNACZY KARAĆ? CZYM JEST OGRANICZENIE W POSTAWIE WYCHOWAWCZEJ?

- „Kara” jako konsekwencja
- „Kara” jako granica wpływu
- „Kara” jako doświadczenie na przyszłość
- „Kara” jako.....

CZYM SĄ KONSEKWENCJE?

- Konsekwencje uczą dziecko odpowiedzialności – dzieci doświadczają skutków swoich wyborów i zachowań.
- Pozwalają osiągać cele wychowawcze. Powstrzymują niewłaściwe zachowanie.
- Ich skuteczność zależy głównie od tego, w jaki sposób je wyciągamy.

CECHY SKUTECZNYCH KONSEKWENCJI

- **Natychmiastowość** – natychmiast po niewłaściwym zachowaniu dziecka (związek przyczynowo - skutkowy).
- **Spójność**- niespójność jest zaproszeniem do testowania, ważna spójność wewnętrzna, tzn. spójność między komunikatem werbalnym a zawartym w działaniu, spójność między działaniem każdego z rodziców osobno, spójność w sposobie wyciągania konsekwencji przy różnych okazjach
- **Logiczny związek** – łączy je logiczny związek z nieakceptowanym zachowaniem np. natychmiastowe odebranie dziecku prawa do gry w przypadku, gdy nie chce podzielić się grą z rodzeństwem (na konkretny czas np. 1 godzinę), nie odbieramy przywileju zjedzenia deseru, nie ma związku.

CECHY SKUTECZNYCH KONSEKWENCJI

- **Dawanie przykładu właściwego zachowania** – metody, których używamy, to metody, których uczymy. Kiedy bijemy lub ranimy uczucia, aby powstrzymać niewłaściwe zachowanie, uczymy tego, że w taki sposób rozwiązuje się problemy np. Natychmiast sprzątnij ten bałagan na biurku (i zrzucamy wszystko z biurka na ziemię).
- **Granice czasowe**- np. 10 minut a, nie cały wieczór, określony czas trwania,, konsekwencje trwające krótko są czasami lepsze niż te trwające długo.
- **Czyste konto**- nie wypominamy dziecku niewłaściwego zachowania, jeżeli już zachowuje się właściwie.

PYTANIA?

- Powrót do oczekiwań, wątpliwości.....

www.shutterstock.com · 520173301

